

Bruksela, 12 czerwca 2017 r.
(OR. en)

9298/17

ECOFIN 403
UEM 152
SOC 383
EMPL 297
COMPET 400
ENV 499
EDUC 227
RECH 183
ENER 222
JAI 481

NOTA

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr dok. Kom.:	ST 9243/17 ECOFIN 374 UEM 123 SOC 352 EMPL 267 COMPET 369 ENV 469 EDUC 197 RECH 153 ENER 193 JAI 444 - COM(2017) 507 final
Dotyczy:	Zalecenie dotyczące ZALECENIA RADY w sprawie krajowego programu reform Irlandii na 2017 r. oraz zawierającego opinię Rady na temat przedstawionego przez Irlandię programu stabilności na 2017 r.

Delegacje otrzymują w załączeniu wyżej wymieniony projekt zalecenia Rady, w wersji zmienionej i uzgodnionej przez różne komitety Rady, oparty na wniosku Komisji COM(2017) 507 final.

ZALECENIE RADY

z dnia...

w sprawie krajowego programu reform Irlandii na 2017 r.

**oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Irlandię programu stabilności
na 2017 r.**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 121 ust. 2
i art. 148 ust. 4,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 1466/97 z dnia 7 lipca 1997 r. w sprawie
wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych¹,
w szczególności jego art. 5 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1176/2011 z dnia
16 listopada 2011 r. w sprawie zapobiegania zakłóceniom równowagi makroekonomicznej i ich
korygowania², w szczególności jego art. 6 ust. 1,

uwzględniając zalecenie Komisji Europejskiej,

uwzględniając rezolucje Parlamentu Europejskiego,

uwzględniając konkluzje Rady Europejskiej,

uwzględniając opinię Komitetu ds. Zatrudnienia,

uwzględniając opinię Komitetu Ekonomiczno-Finansowego,

¹ Dz.U. L 209 z 2.8.1997, s. 1.

² Dz.U. L 306 z 23.11.2011, s. 25.

uwzględniając opinię Komitetu Ochrony Socjalnej,

uwzględniając opinię Komitetu Polityki Gospodarczej,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) W dniu 16 listopada 2016 r. Komisja przyjęła roczną analizę wzrostu gospodarczego, rozpoczynając tym samym europejski semestr na rzecz koordynacji polityki gospodarczej w 2017 r. Priorytety określone w rocznej analizie wzrostu gospodarczego zostały zatwierdzone przez Radę Europejską w dniach 9–10 marca 2017 r. W dniu 16 listopada 2016 r. na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 Komisja przyjęła sprawozdanie przedkładane w ramach mechanizmu ostrzegania i wskazała w nim Irlandię jako jedno z państw członkowskich, w przypadku których przeprowadzona zostanie szczegółowa ocena sytuacji. W tym samym dniu Komisja przyjęła również zalecenie dotyczące zalecenia Rady w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro, które zostało zatwierdzone przez Radę Europejską w dniach 9–10 marca 2017 r. W dniu 21 marca 2017 r. Rada przyjęła zalecenie w sprawie polityki gospodarczej w strefie euro (zwanego dalej „zaleceniem dla strefy euro”)³.
- (2) Jako państwo członkowskie, którego walutą jest euro, oraz ze względu na bliskie powiązania pomiędzy gospodarkami w unii gospodarczej i walutowej Irlandia powinna zapewnić pełne i terminowe wdrożenie zalecenia dla strefy euro, jak odzwierciedlono w zaleceniach 1–3 poniżej.
- (3) Sprawozdanie krajowe na 2017 r. dotyczące Irlandii zostało opublikowane w dniu 22 lutego 2017 r. Zawarto w nim ocenę postępów Irlandii w realizacji zaleceń dla tego kraju, przyjętych przez Radę w dniu 12 lipca 2016 r., działań następczych podjętych w związku z zaleceniami z poprzednich lat, a także postępów Irlandii w realizacji jej krajowych celów w ramach strategii „Europa 2020”. Sprawozdanie to objęło również szczegółową ocenę sytuacji przeprowadzoną na podstawie art. 5 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011, której wyniki również opublikowano w dniu 22 lutego 2017 r.

³ Dz.U. C 92 z 24.3.2017, s. 1.

- (4) W wyniku analizy Komisja doszła do wniosku, że w Irlandii występują zakłócenia równowagi makroekonomicznej. Zakłócenia te charakteryzują się dużym zadłużeniem zewnętrznym – w sektorze publicznym i prywatnym (zadłużenie zarówno gospodarstw domowych, jak i przedsiębiorstw niefinansowych), które sprawia, że Irlandia jest podatna na negatywne wstrząsy. Banki w dalszym ciągu zmagają się z wysokim poziomem kredytów zagrożonych, są jednak dobrze skapitalizowane, a ich rentowność – choć nadal niska – stopniowo wzrasta. Ceny mieszkań rosną i utrzymują się ograniczenia podaży. W ciągu 2015 r. zmniejszeniu uległo zadłużenie przedsiębiorstw niefinansowych, jednak w dalszym ciągu jest ono wyższe niż na koniec 2014 r. W 2015 r. spadło zadłużenie gospodarstw domowych; zdecydowaną tendencję spadkową wykazuje dług publiczny. Przed 2015 r. w szybkim tempie zmniejszała się ujemna wartość netto inwestycji międzynarodowych, jednak potem nastąpiło odwrócenie tej tendencji, częściowo ze względu na przesunięcie poziomu w 2015 r. Wydaje się jednak, że zewnętrzna równowaga sektora wewnętrznego nie jest zagrożona. W minionym roku spadało zadłużenie w postaci kredytów zagrożonych, lecz pod koniec 2016 r. tempo tego spadku nieco zmalało. W 2015 r. w dalszym ciągu rosły ceny nieruchomości, jednak obecnie nie występują znaczące dowody zawyżania wartości. W minionych latach podjęto działania polityczne, by rozwiązać wszystkie uwypuklone zakłócenia równowagi, w tym w sektorze bankowości (poprzez lepsze ramy prawne, środki na rzecz rozwiązania problemu wysokiego poziomu kredytów zagrożonych). Rząd podjął szereg istotnych działań, by zaradzić niedostatecznej podaży na rynku mieszkaniowym, jednak potrzeba czasu, zanim działania te przyniosą skutki.
- (5) W dniu 13 kwietnia 2017 r. Irlandia przedłożyła krajowy program reform na 2017 r., a w dniu 2 maja 2017 r. – program stabilności na 2017 r. W celu uwzględnienia powiązań między tymi dwoma programami poddano je ocenie jednocześnie.

- (6) Odpowiednie zalecenia dla poszczególnych krajów znalazły odzwierciedlenie w programowaniu europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych (EFSI) na lata 2014–2020. Zgodnie z art. 23 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013⁴, Komisja może zwrócić się do państwa członkowskiego z wnioskiem o dokonanie przeglądu oraz zaproponowanie zmian w umowie partnerstwa i odpowiednich programach, gdy jest to konieczne do wsparcia realizacji stosownych zaleceń Rady. Komisja przedstawiła dalsze szczegółowe informacje dotyczące wykorzystania przez nią tego przepisu w wytycznych w sprawie stosowania działań łączących skuteczność EFSI z należyтым zarządzaniem gospodarczym.
- (7) Irlandia jest obecnie objęta funkcją zapobiegawczą paktu stabilności i wzrostu i podlega przejściowym ustaleniom w zakresie reguły dotyczącej zadłużenia. W programie stabilności na 2017 r. rząd przewiduje, że deficyt nominalny nieznacznie spadnie, do 0,4 % PKB w 2017 r., a następnie będzie stopniowo się zmniejszał, osiągając w 2021 r. nadwyżkę w wysokości 1,0 % PKB. Oczekuje się, że średniookresowy cel budżetowy – deficyt strukturalny wynoszący 0,5 % PKB – będzie osiągany, począwszy od 2018 r. Zgodnie z programem stabilności oczekuje się, że relacja długu brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych do PKB spadnie do 72,9 % w 2017 r. i będzie nadal maleć do poziomu 65,2 % w 2020 r. Scenariusz makroekonomiczny, na którym oparto te prognozy budżetowe, jest wiarygodny. Jednocześnie środki niezbędne do osiągnięcia deficytu docelowego począwszy od 2018 r. nie zostały jeszcze dostatecznie sprecyzowane.
- (8) W dniu 12 lipca 2016 r. Rada zaleciła Irlandii dokonanie rocznej korekty fiskalnej wynoszącej 0,6 % PKB, prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego w 2017 r. Prognoza Komisji z wiosny 2017 r. wskazuje na ryzyko wystąpienia znaczącego odchylenia od zalecanej korekty fiskalnej, jeżeli uwzględni się łącznie lata 2016 i 2017.

⁴ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

- (9) W 2018 r., w świetle sytuacji fiskalnej Irlandii, a w szczególności poziomu zadłużenia, oczekuje się, że kraj ten dokona dalszej korekty prowadzącej do osiągnięcia średniookresowego celu budżetowego, którym jest deficyt strukturalny wynoszący 0,5 % PKB. Zgodnie ze wspólnie uzgodnioną macierzą korekt na mocy paktu stabilności i wzrostu, korekta ta wymaga, aby stopa wzrostu nominalnego publicznych wydatków pierwotnych netto⁵ nie przekroczyła 2,4 % w 2018 r. Odpowiadałoby to rocznej korekcie strukturalnej w wysokości 0,6 % PKB. Wartość odniesienia dla wydatków odzwierciedla korektę, której celem jest wyeliminowanie zakłóceń 10-letniej referencyjnej stopy potencjalnego wzrostu. Powodem tych zakłóceń jest odnotowany w 2015 r. wyjątkowo wysoki skok wzrostu realnego PKB. Idąc śladem podejścia przyjętego przez władze Irlandii w swoich obliczeniach na potrzeby budżetu na 2017 r., Komisja zastosowała średnią wartość potencjalnego wzrostu w odniesieniu do lat 2014 i 2016. W przypadku utrzymania dotychczasowego kursu polityki istnieje ryzyko wystąpienia pewnego odchylenia od tego wymogu w ujęciu ogólnym w okresie 2017–2018. Jednocześnie przewiduje się, że w latach 2017 i 2018 Irlandia spełni warunki przejściowych ustaleń w zakresie reguły dotyczącej zadłużenia. Ogólnie rzecz biorąc, Rada jest zdania, że w szczególności w 2017 r. konieczne będą dodatkowe środki w celu spełnienia warunków paktu stabilności i wzrostu. Mając na uwadze obecne warunki koniunkturalne w Irlandii oraz podwyższone ryzyka zewnętrzne, rozsądne byłoby wykorzystanie wszelkich nieoczekiwanych zysków, aby dalej zmniejszać wskaźnik długu brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych. Jak przewidziano jednak w rozporządzeniu (WE) nr 1466/97, przy analizie planów i wyników budżetowych należy oceniać saldo budżetu państwa członkowskiego w świetle warunków koniunkturalnych. W komunikacie Komisji towarzyszącym zaleceniom dla poszczególnych krajów przypomniano, że ocena projektu planu budżetowego na 2018 r. i późniejsza ocena wyników budżetowych za 2018 r. będą musiały należycie uwzględniać cel, jakim jest osiągnięcie kursu polityki fiskalnej wzmacniającego obecne ożywienie koniunktury i jednocześnie zapewniającego stabilność finansów publicznych Irlandii. W związku z tym Rada zauważa, że Komisja zamierza dokonać wszechstronnej oceny zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 1466/97, w szczególności w świetle sytuacji koniunkturalnej w Irlandii.

⁵ Wydatki publiczne netto to wydatki publiczne ogółem z wyłączeniem wydatków z tytułu odsetek, wydatków na programy unijne w pełni równoważonych dochodami z funduszy unijnych oraz niedyskrecjonalnych zmian w wydatkach na zasiłki dla bezrobotnych. Nakłady brutto na środki trwałe finansowane z zasobów krajowych rozkłada się na okres 4 lat. Uwzględnia się dyskrecjonalne środki po stronie dochodów lub prawnie przewidziany wzrost dochodów. Środki jednorazowe, zarówno po stronie dochodów, jak i wydatków, są odliczane.

- (10) Notuje się wprawdzie zdecydowane ożywienie gospodarcze i można w związku z tym założyć, że jego skutki będą coraz bardziej odczuwalne w nadchodzących latach, jednak perspektywa stała się bardziej niepewna i pojawiają się zagrożenia dla finansów publicznych, które są nadal dość niestabilne. Należy zatem podjąć dodatkowe starania na rzecz większego uodpornienia dochodów na wahania gospodarcze i niekorzystne wstrząsy. W tym celu należy kontynuować działania związane z wnioskiem w sprawie wprowadzenia tzw. funduszu na czarną godzinę, należy ograniczyć uzależnienie od wysoko skoncentrowanych i niestabilnych źródeł dochodów. Do stabilizacji dochodów w sytuacji niestabilności gospodarczej przyczynia się wyważone połączenie różnych źródeł podatkowych i poszerzenie bazy podatkowej. Działania mające na celu poszerzenie bazy podatkowej miały jednak w ostatnich latach ograniczony zakres, a wprowadzone niedawno środki podatkowe polegały przede wszystkim na obniżkach i ulgach. Oczekuje się przeprowadzenia zapowiadzanej systematycznej ewaluacji kosztów i korzyści związanych z obniżonymi stawkami VAT mającymi zastosowanie do szerokiego zakresu sprzedaży. Okresowe opodatkowanie nieruchomości uznaje się za jedno ze źródeł najbardziej sprzyjających wzrostowi. Jednak wpływy Irlandii z nieruchomości wynosiły w 2014 r. jedynie 1,0 % PKB, w porównaniu z unijną średnią, która wynosiła 1,6 %. Stopniowa indeksacja wartości nieruchomości pomogłaby w złagodzeniu profilów lokalnego opodatkowania nieruchomości, zapobiegając nagłej podwyżce zobowiązań podatkowych w 2019 r., gdy przeprowadzona zostanie rewaluacja nieruchomości. Z punktu widzenia środowiska naturalnego nieuzasadnione są różnice w opodatkowaniu oleju napędowego i benzyny dla użytkowników dróg.
- (11) Przeprowadzone w przeszłości przeglądy wydatków skupiały się w pierwszym rzędzie na ograniczeniu wydatków publicznych, co miało służyć spełnieniu celów fiskalnych. Skuteczność i efektywność programów wydatków oceniano jedynie w niewielkim zakresie, co w efekcie osłabiło wiarygodność wieloletnich planów wydatków. Odpowiednio zaprojektowany przegląd wydatków, zgodny ze wspólnymi zasadami Eurogrupy, poprawiłby kontrolę wydatków i mógłby spowodować uwolnienie zasobów i przeznaczenie ich na niezbędne inwestycje publiczne, a tym samym pobudzić wzrost gospodarczy. Przegląd wydatków powinien przede wszystkim dotyczyć zagadnienia efektywności kosztowej sektora opieki zdrowotnej. W Irlandii wprowadzono pewne istotne środki sprzyjające efektywności, takie jak porozumienie o oszczędności kosztów, zawarte z przemysłem farmaceutycznym, system zarządzania finansowego, a także e-zdrowie i finansowanie oparte na kosztach działań. Można jednak zrobić więcej, na przykład wzmacniając rolę podstawowej opieki zdrowotnej jako punktu wejściowego, by odciążyć nadmiernie obciążone szpitale w Irlandii. Działania prowadzące do jednostopniowej opieki zdrowotnej są fragmentaryczne i brak jest wspólnej wizji.

(12) Wyzwaniem nadal jest promowanie zrównoważonego wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu, który przyniósłby korzyści wszystkim grupom społeczeństwa. Bezrobocie kształtowało się na poziomie poniżej unijnej średniej i w kwietniu 2017 r. wynosiło 6,4 %. Jednak mała intensywność pracy wielu gospodarstw domowych budzi obawy, że wraz z postępującym ożywieniem niektóre osoby zostaną wykluczone. W latach 2013–2015 odsetek ludności zamieszkałej w gospodarstwach o niskiej lub bardzo niskiej intensywności pracy spadł o 15 %, natomiast ogólna stopa bezrobocia w tym samym okresie spadła o 28 %. Ogólnie rzecz biorąc, system opieki społecznej funkcjonował dobrze, reagując na problemy ubóstwa i nierówności; Irlandia podjęła środki zachęcające do podejmowania zatrudnienia poprzez stopniowe ograniczanie i wycofywanie świadczeń i dodatków. Nadal jednak istnieją bariery utrudniające wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu. Różnice między stopą zatrudnienia pracowników o niskich, średnich i wysokich umiejętnościach należą do najwyższych w Unii. W niektórych obszarach pojawił się problem niedopasowania siły roboczej oraz niedoboru wykwalifikowanej siły roboczej, przy czym możliwości podniesienia kwalifikacji i przekwalifikowania są niedostateczne. Rynek pracy i wyzwania społeczne wskazują na znaczenie zintegrowanego podejścia do szkoleń i aktywizacji na rynku pracy osób, które są od niego najbardziej oddalone. Utrzymują się również obawy dotyczące jakości usług opieki nad dziećmi, w tym dostępności usług całodziennych. Koszt opieki nad dziećmi netto wyrażony jako odsetek dochodów jest w Irlandii jednym z najwyższych w Unii. Kwestia dostępności oraz kosztów dobrej jakościowo całodziennego nad dziećmi stanowi przeszkodę dla uczestnictwa kobiet w rynku pracy oraz utrudnia wysiłki na rzecz ograniczenia ubóstwa dzieci, które nieco się zmniejszyło, lecz w dalszym ciągu przekracza unijną średnią.

(13) Aby wspierać trwałe i zrównoważony wzrost gospodarczy, należy zaspokoić potrzeby w zakresie infrastruktury. Kryzys gospodarczy doprowadził do zmiany struktury wydatków sektora instytucji rządowych i samorządowych – nastąpiło przesunięcie w alokacji środków pomiędzy inwestycjami a wydatkami bieżącymi, na korzyść tych ostatnich. Lata ostrych cięć w inwestycjach publicznych negatywnie wpłynęły na jakość i adekwatność infrastruktury. Przesunięcie w wydatkach publicznych wpłynęło również negatywnie na wsparcie sektora publicznego przyznawane na rzecz badań i rozwoju, co ma ewentualne implikacje dla konkurencyjności MŚP. Jeżeli chodzi o inwestycje publiczne w badania i rozwój, wyrażone jako procent PKB, Irlandia zajmuje 25. miejsce w Unii. Największe niedociągnięcia infrastrukturalne dotyczą sektora transportu, gospodarki wodnej i mieszkalnictwa. Obecnie na głównych obszarach miejskich w Irlandii popyt na nowe zasoby mieszkaniowe znacznie przekracza podaż. W związku z tym ceny nieruchomości mieszkalnych i najmu na obszarach miejskich nadal gwałtownie rosną, co w ostatnim czasie spowodowało nasilenie się zjawiska wykluczenia mieszkaniowego oraz bezdomności. Obecnie nie ma dowodów wskazujących na przeszacowanie wartości nieruchomości, jednak jeżeli nie usunie się ograniczeń krępujących podaż zasobów mieszkaniowych, mogą one prowadzić do zakłóceń równowagi makrofinansowej. Spójny i odpowiednio szybko opracowany plan przestrzenny mógłby pomóc w zapewnieniu nowych mieszkań na właściwych obszarach.

- (14) W gospodarce Irlandii obserwuje się rozdział między przeważnie małymi i średnimi irlandzkimi firmami oraz dużymi międzynarodowymi przedsiębiorstwami, które prowadzą w Irlandii działalność. Powiązania między przedsiębiorstwami międzynarodowymi i irlandzkimi są w dalszym ciągu ograniczone. Ich wyniki eksportowe oraz ich profile znacząco się różnią, poszerza się luka, jeżeli chodzi o wydajność. Przedsiębiorstwa irlandzkie wykazują słabszy profil eksportowy niż międzynarodowe przedsiębiorstwa z siedzibą w Irlandii. Realizowany przez nie wywóz jest w dużej mierze skupiony na określonych sektorach i miejscach przeznaczenia, co powoduje, że są one bardziej narażone na wstrząsy. Inwestowanie w innowacje sprzyjałoby wydajności oraz potencjałowi eksportowemu przedsiębiorstw irlandzkich, zaś dywersyfikacja wywozu i miejsc przeznaczenia wywozu mogłyby pomóc w ustabilizowaniu wyników przedsiębiorstw irlandzkich. Niskie pozostają wartości wydatków publicznych na badania i rozwój. Pełne wdrożenie środków służących zwiększeniu badań i rozwoju, zwłaszcza środków wspierających potencjał innowacyjny MŚP, wiąże się z koniecznością powrotu do trwałych inwestycji. W celu stymulowania innowacji przez MŚP można przesunąć punkt ciężkości polityki innowacyjności w kierunku bardziej bezpośrednich form finansowania. Wsparcie państwa dla badań i rozwoju realizowanych przez przedsiębiorstwa w coraz większym stopniu opiera się na ulgach podatkowych z tytułu badań i rozwoju. Lepiej ukierunkowane strategie uwzględniające bardziej bezpośrednie finansowanie mogą lepiej odpowiedzieć na potrzeby młodych irlandzkich firm innowacyjnych i wykorzystać możliwości bogatych zasobów inwestycyjnych, jakimi dysponują międzynarodowe przedsiębiorstwa. Pomogłoby to w ułatwieniu dostępu do globalnych łańcuchów wartości i przyspieszyło transfer wiedzy.
- (15) W środowisku podwyższonej niepewności zewnętrznej dalsze postępy w ograniczaniu kredytów zagrożonych są istotne dla zapewnienia stabilności sektora finansowego. Poczyniono wprowadzić postępy, jednak wysoki wskaźnik kredytów zagrożonych nadal hamuje rentowność banków i stanowi przeszkodę na drodze do pełnego gospodarczego ożywienia gospodarstw domowych i przedsiębiorstw. Trwa zmniejszanie zadłużenia gospodarstw domowych i firm krajowych, jednak ich zadłużenie nadal jest jednym z najwyższych w Unii, osiągając wartość 276,8 % PKB (wrzesień 2016 r.). Wysokie zadłużenie przedsiębiorstw może utrudniać zaciąganie przez nie kredytów na inwestycje, co z kolei ogranicza zdolność banków do zwiększania własnej rentowności.

- (16) Zgodnie z danymi centralnego banku Irlandii we wrześniu 2016 r. średni wskaźnik kredytów zagrożonych krajowych banków Irlandii wynosił 14,2 %. Wartość ta znacznie przekracza unijną średnią, która wynosi 5,3 %. Kredyty zagrożone krajowych banków irlandzkich zmniejszyły się o 12,7 mld EUR czyli 32,7 % w ujęciu rok do roku (wrzesień 2016 r.) Tempo spłat nieco spadło, ponieważ pozostałe długoterminowe spłaty są najtrudniejsze pod względem restrukturyzacji. Nie należy spowalniać tempa: restrukturyzacja spłat powinna być zrównoważona w perspektywie długoterminowej, należy także rozważyć różne formy redukcji długu. Na koniec września 2016 r. zaległości w spłacie odnotowywano w przypadku 14 % kredytów hipotecznych; kredyty niespłacane od ponad dwóch lat stanowiły ok. 70 % łącznego salda kredytów hipotecznych, w przypadku których zaległości w spłatach wynoszą więcej niż 90 dni. Zaniepokojenie budzą również kredyty na nieruchomości komercyjne znajdujące się w portfelach banków krajowych oraz kredyty dla przedsiębiorstw – udział kredytów zagrożonych we wrześniu 2016 r. wynosił w ich przypadku, odpowiednio, 32,6 % i 11,8 %. W dalszym ciągu w niewystarczającym stopniu wykorzystuje się procedury niewypłacalności konsumenckiej, upadłości, nadzoru sądowego i inne pozasądowe środki umożliwiające przywrócenie prawidłowego funkcjonowania gospodarstw domowych i przedsiębiorstw; należy zachęcać do intensywniejszego stosowania tych procedur. Po kilkakrotnym przesuwaniu terminu oczekuje się, że centralny rejestr kredytowy wejdzie w ostatnią fazę wdrożenia. Jego sfinalizowanie powinno być traktowane priorytetowo, ponieważ posłuży jako podstawa oceniania adekwatnego ryzyka kredytowego pożyczkobiorców i zapewnienia rozsądnego kredytowania w przyszłości.
- (17) W drugiej połowie 2016 r. rozpoczęło się wdrażanie ustawy w sprawie usług prawnych z 2015 r. (ustawa z 2015 r.). Pełne wdrożenie tej ustawy będzie miało znaczenie dla podejmowanych przez Irlandię wysiłków zmierzających do zwiększenia konkurencji w sektorze. Umożliwi ono także adwokatom bezpośredni dostęp do zawodu, tworzenie grup przedsiębiorczych w postaci praktyk wielodyscyplinarnych oraz wykorzystanie w Irlandii alternatywnych modeli biznesowych w innych państwach członkowskich. Z niezależnych usług prawniczych korzysta się we wszystkich sektorach gospodarki, a ich koszt ma wpływ na konkurencyjność Irlandii. W związku z tym decydujące znaczenie ma, aby w wyniku ustawy z 2015 r. i po konsultacjach społecznych wprowadzono przepisy zachęcające do konkurencji i obniżające koszty, bądź aby włączono takie przepisy do regulacji, które wyda powstający organ regulacyjny ds. usług prawnych.

- (18) W ramach europejskiego semestru 2017 Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polityki gospodarczej Irlandii, którą to analizę opublikowała w sprawozdaniu krajowym na 2017 r. Komisja oceniła również program stabilności na 2017 r. i krajowy program reform na 2017 r., a także działania następcze podjęte w odpowiedzi na zalecenia skierowane do Irlandii w poprzednich latach. Komisja wzięła pod uwagę nie tylko ich znaczenie dla stabilnej polityki fiskalnej i społeczno-gospodarczej w Irlandii, ale także ich zgodność z unijnymi przepisami i wytycznymi, ze względu na konieczność wzmocnienia ogólnego zarządzania gospodarczego w Unii przez zapewnienie na poziomie unijnym wkładu w przyszłe decyzje krajowe.
- (19) W świetle powyższej oceny Rada przeanalizowała program stabilności na 2017 r., a jej opinia⁶ znajduje odzwierciedlenie w szczególności w zamieszczonym poniżej zaleceniu nr 1.
- (20) W świetle dokonanej przez Komisję szczegółowej oceny sytuacji i powyższej oceny Rada przeanalizowała krajowy program reform na 2017 r. i program stabilności na 2017 r. Zalecenia Rady wydane na mocy art. 6 rozporządzenia (UE) nr 1176/2011 znajdują odzwierciedlenie w zaleceniach 1 i 3 poniżej,

NINIEJSZYM ZALECA Irlandii podjęcie w latach 2017 i 2018 działań mających na celu:

1. Kontynuowanie w 2018 r. znacznego wysiłku fiskalnego zgodnie z wymogami funkcji zapobiegawczej paktu stabilności i wzrostu. Wykorzystanie wszelkich nieoczekiwanych zysków wynikających z dobrych warunków gospodarczych i finansowych, w tym wpływów uzyskanych z tytułu zbycia aktywów, do szybszego zmniejszania długu brutto sektora instytucji rządowych i samorządowych. Ograniczenie zakresu i liczby wydatków podatkowych i poszerzenie bazy podatkowej.

⁶ Na podstawie art. 5 ust. 2 rozporządzenia (WE) nr 1466/97.

2. Lepsze ukierunkowanie wydatków publicznych, w tym poprzez określenie priorytetów inwestycji publicznych w sektorze transportu, gospodarki wodnej oraz innowacji, zwłaszcza innowacji wspierających MŚP. Umocnienie infrastruktury socjalnej, w tym mieszkalnictwa socjalnego i dobrej jakościowo opieki nad dziećmi; przedstawienie zintegrowanego pakietu strategii aktywizujących, służących zwiększeniu szans na zatrudnienie osób o niskich kwalifikacjach i rozwiązaniu problemu gospodarstw domowych o niskiej intensywności pracy.
3. Zachęcanie do stałego i bardziej trwałego ograniczenia kredytów zagrożonych za sprawą odpowiednich strategii redukcji, obejmujących odpisy dla rentownych przedsiębiorstw i gospodarstw domowych, przy szczególnym nacisku na rozwiązywanie problemu zaległych spłat.

Sporządzono w Brukseli

*W imieniu Rady
Przewodniczący*